

Posamezne številke:  
Navadne Din —75,  
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritrjuje desno. Telefon št. 24. — SHS postnoštevnostni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne odira. — Reklame se ne vrčejo.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke Din 1—

# TABOR

Posamezne številke:  
Navadne Din —75,  
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za izposojništvo D 18—, dostavljen na dom D 11—, za izkaznice D 10— inšerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Leto: VII.

Maribor, sreda 8. decembra 1926.

Številka: 278.

## Zunanji minister dr. Ninčič podal ostavko?

Pred odločilnimi dogodki v Beogradu. — Vlada ne bo podala ostavke.

Beograd, 7. decembra.

Snoči ob 10.15 se je vrnil z avdijence na dvoru dr. Ninčič. Pred dvorom so ga pričakovali številni novinarji, ker so se že predpoldan razširile v javnosti govorice, da bo zunanji minister podal ostavko. Dr. Ninčič je na razna vprašanja odgovoril zastopnikom tiska, da je predal ostavko N. V. kralju.

Za časa Ninčičeve avdijence sta se sestala z Uzunovićem Miša Trifunović in državni podtajnik A. Petrović. Po

konferenci je Uzunović izjavil novinarjem, da so bila vsa prizadevanja, da bi Ninčič ne podal ostavke, zaman. Kaj bo ukrenila vlada ni vedel povedati.

Beograd, 7. decembra.

V zvezi z Ninčičevo demisijo se je pričakovalo, da bo demisionirala celokupna vlada. Toda po avdijenci, ki jo je imel dr. Ninčič na dvoru, je ministrski predsednik Uzunović izjavil, da vlada ne bo demisionirala, temveč, da bo danes skupščina nadaljevala svoje delo.

## ENOTEN NASTOP RADIKALOV.

Beograd, 7. decembra.

Včeraj dopoldan se je vršila na Pašičevem stanovanju seja glavnega odbora radikalne stranke. Na seji sta se zedinili obe skupini, da nastopita pri oblastnih volitvah nedeljeno. Danes pa se je vršila seja radikalnega poslanskega kluba.

## Nov dalekosežen sporazum na češkem

Političen arangement s Hlinkovo avtonomistično stranko.

Za državni proračun za leto 1927 so v parlamentu poleg nemške meščanske stranke glasovali tudi slovaški klerikalci. To je bila posledica političnega preokreta, ki ga je zavzela stranka spomladi, ko je kot najmočnejša slovaška stranka (ima 33 poslancev in 18 senatorjev) po štirih letih zavrgla opozicijsko stališče in se pridružila češko-nemški večini meščanskih strank, ki tvorijo osnovo tretjega Svehline vlade. Voditelji slovaških klerikalcev so spoznali, da se ne morejo še naprej braniti pozitivnega dela. Že začetkom letošnjega leta je bilo opaziti, da se izpreminja smer njihove politike. Predvsem je to slovaška ljudska stranka pokazala pri glasovanju za povišanje carine na poljedelske pridelke. Od takrat se je položaj v toliko izpremenil in razčistil, da se je takoj pričelo razpravljati o možnosti nove parlamentarne vlade, ki naj bi zamenjala Černyjevo uradniško vlado. V času, ko se je sklepalo in posvetovalo o sestavi kabineta, se je vodja slovaških klerikalcev Andrej Hlinka mudil v Ameriki. Radi tega se slovaška stranka tudi ni udeležila posvetovanj o sestavi nove vlade, temveč je čakala, da se vrne Hlinka iz Amerike. Takoj po njegovem povratku so se pričela pogajanja, vendar niso imela takoj uspeha, ker so slovaški klerikalci zahtevali, da se jim dodeli polnomočno bratislavsko ministrstvo za Slovaško. Imenovali so celo kandidate za ministrska mesta. Pogajanja pa so se kmalu obnovila. Sedaj so bila poverjena dr. Kramaru, voditelju narodne demokratske stranke. Po dolgem prizadevanju je prišlo do sporazuma šele zadnje dni, pod pogojem, da se dodeli bratislavsko slovaško ministrstvo Hlinkovcem, vendar pa šele takrat, ko bo ustanovljena slovaška župna zveza, kar bi naj pomenilo nekako slovaško avtonomijo in popuščenje s strani Čehov. Kaj in kako bo s slovaškim ministrstvom, o tem doslej še ničesar ne vemo.

Ministrstvo za Slovaško bo imelo vlogo prehodne institucije. Ustanovljeno je bilo kmalu po prevratu kot nekaj provizorij, ker je bilo treba ustvariti za Slovaško, kjer so vladale jako neurejene razmere, polnomočno intendenco, ki naj bi uravnavala in vodila to delo. Kdaj se bo ministrstvo ukinilo, je težko uganiti. Da se to ne bo zgodilo že kmalu, je zelo verjetno, če z ozirom na slovaške klerikalce, ki se zanj močno zanimajo. V vladi bodo bržčas ystopili ljudje še pred božičem.

## Strankin dan SDS v Mariboru

Opozarjamo ponovno vse somišljenike in prijatelje SDS v Mariboru in okolici na strankino zabavo, ki se vrši v torek 7. decembra t. l. od 20. ure naprej v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Koncertne točke godbe »Drave«, pevskega zbora »Jadrana« itd. Za okrepčila bo poskrbljeno po šotarih. V gornji mali dvorani ples. Pričakujemo obilne udeležbe. Srežki odbor SDS v Mariboru.

## Dnevna kronika

— Volitve članov oblastnih skupščin v celj kraljevini se vršijo dne 23. januarja 1927. Mesec dni kasneje se sestanejo vse oblastne skupščine v glavnih mestih oblasti k prvemu zasedanju. — Petnajst dnevni rok v smislu člena 12. zakona o volilnih imenikih poteče 10. decembra tega leta, rok za vlaganje kandidatnih list pri tuk. okrožnem sodišču pa 20. t. m.

— Miklavžev večer Čitalnice v Framu. V nedeljo je priredila agilna Čitalnica v Framu lepo uspel Miklavžev večer. Popoldan so bili obdarovani otroci, zvečer pa se je vršil Miklavžev večer za odrasle. Sodeloval je tudi Čitalničin pevski zbor in dramatični odsek. Prireditev se je vršila v Turnerjevi dvorani in je bila kljub slabemu vremenu dobro obiskana.

— Mussolini o notraniepolitnem položaju. Na pondeljkovi seji ministrskega sveta je pgočal Mussolini o položaju države po boloniškem atentatu. — Mussolini je priznal, da je prišlo do izgrediv, ki jih je pa pripisati neodgovornim elementom. Fašistovska politika gre za tem, da se ostro nastopi proti nezadovoljnim nasprotnikom. Milica je prevzela obmejno službo. Vlada je vpeljala celibatni davek ki ga morajo plačevati neozmenjeni moški od 25. do 65. leta. — Ženskam tega davka ni treba plačevati, ker ni njih krivda, če se ne poroče.

— Povratek kraljice Marije. V nedeljo se je vrnila v Bukarešto kraljica Marija. Na kolodvoru jo je pričakoval kralj Ferdinand s spremstvom. V Bukarešto so prišli tudi francoski zdravniki-specijalisti, ki so kraljico v pondeljek operirali. Operacija je uspela.

— Jugoslovansko-francoska trgovinska pogodba. V nedeljo se je vrnila iz Pariza naša delegacija, ki je s francosko delegacijo zaključila predpriprave za pogajanja ki se bodo nadaljevala prihodnje pomlad. Te dni se bodo v Beogradu pričele tudi predpriprave za trgovinsko pogodbo med našo državo in Češkoslovaško republiko. Takoj, ko bodo predpriprave gotove, se bo pričelo delom za trgovinsko pogodbo z Nemčijo.

— Nova zarota v Španiji. V Madridu so odkrili dalekosežno zaroto, ki je nameravala vreči dinastijo in vzpostaviti republiko. Vsled tega so oblasti v vseh španskih mestih odredile številne aretacije. Zarotniki so izdelovali v nekem madridskem predmestju bombe; oblasti so jih zasačile neko noč pri delu. Hoteli so najprej vreči Primo de Rivera, nato pa kralja in ministre.

— Protih razoroževanju. Pri proračunski razpravi češkega senata se je vojni minister Udržal izrekel odločno proti skrajšanju enoletnega službovanja in izjavil, da želi, da postane Češkoslovaška ravnotako nepristranska kot Švica, toda v praksi izgleda da neutraliteta precej drugače, kajti končno odločuje v vseh ozirih le moč in sila. Češkoslovaška republika je proučila švicarski militarni sistem, ki se na nikakor ne more uve-

## Vitez divjega zapada

Senzacijonarne dirke

6.—8. decemb.

KINO APOLO

stj na Češkoslovaškem. Udržal je opozoril tudi na to, da se pri prihodnji mobilizaciji ne bo samo mobilizirala armada, temveč vsa država in vsi njeni podaniki.

— Nevarnost vojne na vzhodu? Iz Loyd Georgejevega govora v Bradfordu povzemamo, da so nekateri ljudje zelo zainteresirani na tem, podnetiti na daljnem vzhodu vojno. Dejstvo je, da se Kitajci borijo za elementarne in fundamentalne pravice vsakega svobodnega in samozavestnega naroda.

— Gospodarska kriza v Franciji. — Obenem z dvigom franka narašča tudi francoska gospodarska kriza. Tvornice obuče v Parizu in ostalih mestih opuščajo nastavljenice. Tvornice svile napovedujejo velike redukcije, tako tudi velikanske tkalnice in apreture, ki delajo le še dva do tri dni tedensko. Največja tkalnica v Amiensu, ki zaposluje 270 delavcev, je prisiljena s 1. januarjem ustaviti delo. Pariška občina bo najela 2 milijona frankov za podpore brezposelnim.

— Velika železniška nesreča na Češkem. V soboto ponoči je brzovlak št. 63. na postaji Hetin pri Komarnem radi napačno postavljenih kretnic zavozil v tovorni vlak, ki je stal na postaji. Oba stroja in vozovi brzovlaka so bili močno poškodovani. Trije potniki so bili težko ranjeni, 17 pa lažje. Materijalna škoda je ogromna.

— Ogromna elektrarna. V Trientu so začeli zidati elektrarno, ki bo največja v Evropi in bo dala 500 milijonov kilowatov v Lombardijo in Piemont. Kanal za vodo po dolg 16 kilometrov padec pa bo visok 75 m.

— Drzen vlom v Senti. V nedeljo ponoči so neznan storilec vlomili v Senti v prodajalno juvelirja Geze Hartsteina. Vlomilci so podkopali zidovje z dvorjšča in odnesli razne dragocenosti v vrednosti 250.000 Din. Sum pada na nekega mladeniča, ki se je v soboto jako dolgo zadrževal v trgovini in izbiral ure, ne da bi kaj kupil.

— Krvav pretep. V Budimpešti je prišlo do pouličnega pretepa, ki je imel jako težke posledice. Iz hotela Gellert so se vračali z nekega plesa mladi ljudje domov z izvoščekom s hrupom in vikom. To je razjarilo delavce, ki so gradili neko novo stavbo. Prišlo je do prerekanja in končno do krvavega pretepa. Ko je došla na bojišče policija, je ležalo na tleh več težko ranjenih, med temi tudi sinova španskega konzula Streffjka v Pešti. Starejši je še isti dan podlegel dobljenim poškodbam.

— Zaslišanje Garibaldija. V soboto so zaslišavali Ricciota Garibaldija, ki se je odločno upiral obtožnici, ki ga dolži soudeležbe pri katalonski zaroti, češ da on niti malo ni prizadet. Zaslišavanje o njegovih odnošajih napram polkovniku Macciju je trajalo jako dolgo.

— Dunajski velesojem v prihodnji pomladi. Dvanajsti dunajski mednarodni velesojem se bo vršil prihodnje pomlad pričeški s 13. marcem in bo trajal do 19. marca 1927. Rok prijav je določen do 31. decembra 1926.

— Drago meso. Kuhajte v bodoče v inhi manj mesa in pridenite vsaki porciji 1/2 čajne žličke Juhana. Čudili se boste redilnosti in okusu. Dobiva se povsod. 2493

m Občni zbor Mariborskega sloven. ženskega društva bo v četrtek 9. t. m. ob 20. uri v čitalnični dvorani Studijske knjižnice (Ljudska univerza). Učudno je važljen vsak, ki ga zanima naše delo. Naše članice pa prosimo da se ga zanesljivo udeležijo. — Odbor.

## Radi velikih snežnih zametov in viharjev so bile med Zagrebom in Beogradom prekinjene vse telefonske in telegrafске vezi, radi česar so izostala najnovejša poročila.

Radi velikih snežnih zametov in viharjev so bile med Zagrebom in Beogradom prekinjene vse telefonske in telegrafске vezi, radi česar so izostala najnovejša poročila.

## Snežni viharji po vsej državi

Zagreb, 6. decembra.

Po vsej državi so vladali v nedeljo in v pondeljek strahoviti snežni viharji, ki so podirali vse, kar je količkaj bilo izpostavljeno. Proga Zagreb—Split je zametena na več krajih in je vsak železniški promet nemogoč. Brzi in osebni vlaki, ki so odšli ob lepem vremenu iz Zagreba, so običajni na progah, ki je bila ponekod do 4 metre globoko zasnežena. Skoro vse telefonske in brzojavne vezi z Zagrebom so prekinjene. Najbolj je trpela liška proga. Vlaki imajo po 10 ur zamude, nekaterih pa šploh ni, ker so običajni sredi prog. Reševanje je jako otežkočeno. Tudi na Jadranu je divjal strahovit vihar. Vsi parobrodi so imeli velike zamude. Na italijanski obali se je pri Anconi potopilo 40 ribiških ladij, ki so bile izročene milosti na in nemilosti visokega valovja. Na italijanski strani dogrešajo dva parobroda. Na naši obali vihar ni povzročil večjih nesreč. V južnih delih naše države je vela močna košava, a na Hrvaškem in po Sloveniji severoistočni veter — burja. V Ljubljani je bilo v nedeljo lepo, v pondeljek pa je deževalo.

## Sneg in mraz v Ameriki

Newyork, 6. decembra.

Severovzhodni del Zedinjenih držav je zopet zadela težka vremenska katastrofa. Sneg je padal tako gosto in v tolikih množinah, da tega že 40 let ne pomnijo. V Newyorku samem je zapadel sneg v velikanskih množinah in je promet vsled tega skorajda onemogočen. V vzhodnem predelu države Newyork je železniški promet popolnoma ustavljen. Vsled mraza je več ljudi zmrznilo.

## Rusija ne bo nikdar stopila v Društvo narodov

Berlin, 6. decembra.

Čičerin je danes v azgovoru z novinarji izjavil, da Rusija ne bo nikdar stopila v Društvo narodov. Jako ostro je govoril proti Veliki Britaniji, ki zahteva za se vodstvo politike evropskih velesil proti Rusiji. Čičerin je naglasil, da se utrjujejo politične in gospodarske vezi Rusije z Nemčijo in Francijo, posebno pa Italijo. Stiki s Francijo niso ravno trdni. Temu je kriva Rumunija.

## NEMCI GREDO V VOLITVE Z RADIKALI.

Beograd, 7. decembra.

Voditelj nemške stranke v Jugoslaviji dr. Kraft je sklenil s Trifkovićem načelno pogodbo, ki obljublja sodelovanje pri volitvah z radikali.



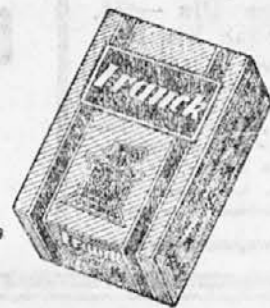


# Kakor je delala že Daša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala te svojo kavo samo s

## Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žilni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.



### Mariborske vesti

Maribor, 7. decembra.

#### Maribor pleše...

Gospodarska kriza narašča, kljub štedenju, ki so ga po uspehih korporacijskih akcijah začeli uvajati na škodo državnega uradništva. Gospodarska podjetja, industrije in trgovine napovedujejo insolvenco, konkurz za konkurzom. Maže stebre našega šibkega gospodarstva — ustanavljajo pa se plesne šole. Malo plesnega talenta je v letošnji sezoni več, kakor izurjenosti v katerikoli obrti, kajti poučevanje plesov je najbolj rentabilna profesija letošnje zimske sezone. Statistično je ugotovljeno, da se plesna manija ni še nikdar v toliki meri razpasla v našem mestu, kakor letos. Oblastim je prijavljenih kar štirinajst plesnih šol.

Maribor pleše kakor za štavo. Nestetični Charleston in afriški Black Bottom sta zmešala mladim in starim glave. Državni in privatni nameščenci tekmujejo v otvarjanju plesnih tečajev, šolarji vseh učnih zavodov se gnetejo v Zadružni banki, sportniki »Maribora«, »Rapida«, »Merkurja«, »Svobode« in kolesarskih društev uveljavljajo svojo elastičnost na parketu Narodnega doma in Gambrinove dvorane; juristi, Sokoli in nacionalisti se z zavistjo pade na plesiščih za uspehi Plečnikovih gojencev in celo kmečki fantje in dekleta iščejo razvedrila ob zvokih Jazz-bandu.

Toliko ljubiteljev plesa še ni imelo naše mesto, toliko plesnih prireditev še ni bilo v nobeni plesni sezoni.

Vse se zabava vrti in pleše — gospodarstvo pa propada.

m. Občnj zbor Mariborskega novinarskega kluba. Sinoči se je vršil izredni občnj zbor Mariborskega novinarskega kluba. Za predsednika kluba, ki šteje 14 članov, je bil izvoljen g. Udo Kasper glavni urednik dnevnika »Marburger Zeitung«.

m. Osebnost. Za načelnika kurilnice državnih železnic je bil imenovan dosedanji podnačelnik ing. Nace Vidic dosedanji podnačelnik delavnice državnih železnic ing. Janez Vidic pa za načelnika delavnic v Novem Bečkereku.

m. Vse pristaše SDS v Mariboru opozarjamo, da poteče reklamacijski rok 9. t. m. Ker smo pri pregledu volilnih imenikov v Mariboru opazili, da mnogi naši ljudje niso vpisani in ker na drugi strani potrebujemo od vsakega dokumente (kristni list, domovnico, pri državnih na-

meščencih uradno potrdilo o nameščeni pri dotičnem uradu, pri drugih potrdilo občine, odnosno policije o šestmesečnem bivanju v občini, pri Slovanih, ki še nimajo državljanstva, tudi potrdilo kake narodne organizacije, da so Slovani po plemenu in jeziku), prosimo, da se vsakdo sam tudi zanima za to, ali je vpisan ali ne. Imeniki so stalno na razpolago in na vpogled v našem tajništvu, Cankarjeva ulica 1, med 8. in 12. ter med 15. in 18. uro. — Oblasno tajništvo SDS v Mariboru.

m. Proslava 59letnice obstoja trgovske nadaljevalne šole v Mariboru se vrši v nedeljo dne 12. t. m. o. 9.30 uri dopoldne v veliki kazinski dvorani. Pri tej priliki nastopi prvokrat novoustanovljen trgovski pevski zbor kakor tudi tamburaški zbor trgovske in obrtne mladine. Vstop prost.

m. Predavanje v Ljudski univerzi. — Sinoči se je vršilo v kazinski dvorani predavanje g. prof. Bogoviča, ki je spretno orisal kulturno in gospodarsko udejstvovanje Slovencev v Ameriki. Navedel je zanimive momente njihovega socialnega gibanja in vsa izvajanja dopolnil z lepimi skioptičnimi slikami. Številno občinstvo je predavanju sledilo z velikim zanimanjem in ob zaključku nagradilo predavatelja z aplavzom.

m. Pevsko društvo »Jadrani« nam poročajo, da je danes prišlo brezzično brzo javko z Marsa, da je sv. Miklavž danes ob 24. uri odpotoval proti Mariboru, tako da pride v sredo 8. t. m. ob 16. uri v restavracijo (Vetrinjski dvor g. Kosič). Proč z modernimi daljnogledi in z modernimi raketami, tisti ki hočejo vedeti kako je na Marsu in kakšne težkoče so radi carine ne sme zamuditi prilike, ker bo lahko osebno govoril z Miklavžem, ki bo pripeljal s seboj dva avtomobila daril. Druge darovalce obveščamo, da plačajo za nebeško pošto po 2 Din. Darove začasno sprejema g. Šinigoj, trgovina z delikatesami na Aleksandrovi cesti 15. in g. Kosič. — Malčki Jadranaši bodo Miklavž pripravili veliko veselje z igro »Miklavž prihaja«, III. prizor. Da se bo pri Jadranaših s Miklavža dobro in dostojno sprejelo, mu bodo malčki zapeli še pesem »Gozdič je že zelen« s spremljevanjem klavirja.

m. Pomota. Včeraj smo pisali o koncertu Gl. Matice. Kdor prej pride, bo lahko sedel na najboljših prostorih. Ta stavek pa je razumeti tako: Kdor si prej vstopnico kupi bo lahko sedel na boljšem prostoru in prav blizu odra. Zaradi reda so namreč tudi tokrat stoli numerirani in stane vsaki, razen prvih dveh vrst 15 Din. Čim delj bo toraj kdo odlašal z nakupom vstopnic, tem slabše bo

sedel. Od toraja naprej jih prodajata Z. Brišnik in Höfer. Radi boljšega razumevanja skladb bo pred koncertom podana kratka razlaga kompozicij.

m. Tatvina. Sinoči sta se seznanila v neki tukajšnji gostilni Franc K. in neki hlapec. Popivala sta, dokler ju niso ob napovedi policijske ure spodili na ulico. Vino ju je toliko razgrela, da sta jo mahnila še v kolodvorsko restavracijo, kjer se jima je pridružil še nek tretji možakar. Ob šestih zjutraj je hlapec povabil novega znanca k sebi na stanovanje in mu prijateljsko ponudil postelj dočim je sam odšel z domačim mesarjem v klavnico na delo. Vinjeni France pa je med tem izbral njegovo gostoljubnost, se docela preoblekel in prebud, odnesel tudi listnico z 250 Din in jo mahnil s košaro, ki je bila tudi last njegovega gostitelja, na Koroški kolodvor. — Ko je prišel na postajo se je vlak že počasi pomikal, France pa se je kljub temu hotel odpeljati. Ko je tekel za vlakom, ga je ustavljal stražnik. France se ga je močno prestrašil in se tako sumljivo obnašal, da mu je bila napovedana aretacija. Pri zasliševanju je izpovedal, kako se mu je v družbi dobrih ljudi prijetno godilo in kako je izbral njih gostoljubnost. Oddan je bil v policijske zapore, zagovarjati pa se bo moral tudi pred sodiščem.

m. Zgubil se je v soboto zvečer del zlate verižice in obsek (20kronski zlatnik) med potjo od Gl. kolodvora do Gosposke ulice. Pošten najditelj se naproša, da jo vrne v uredništvo našega lista proti primerni nagradi.

m. Razredna loterija — najvišji dobiček nad 4 milijone dinarjev. Opozarjamo na veliko ugodnost te loterije, ki je že mnogim pripomogla do blagostanja. — Prvo prihodnje srečanje je 11. januarja 1927. Srečke so že dospele in se dobe pri Hipotekarni banki slovenskih hranilnic, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13.

m. Najboljše čevlje KARO dobite: Maribor, Koroška cesta 19 in od 1. oktobra tudi Aleksandrova c. 23 v trgovini Sl. Černetič. 2048

m. Srečke dobrodelne loterije Oblastnega odbora UVI v Sarajevu. Z ozirom na veliko zanimanje in popraševanje po srečkah omenjene loterije, je Uruženje vojnih invalidov v Mariboru primorano brzojavnim putem še nekaj srečk naročiti, ki pa jih je dospelo le malo število in so interesentom samo še pet dni na razpolago. Dobe se v prodajalnici drž. razredne loterije Anton Golež, Aleksandrova c. 42. — Zrebanje se bo vršilo dne 17. decembra 1926. Glavni dobitki so: hiša vredna 120.000 Din, dva avtomobila, dva glasovirja in drugo. —

Srečka stane 20 Din. — Obveščajo se vsi interesenti in kupci srečk, da bo lista izžrebanih srečk od 23. decembra 1926 naprej na razpolago in v pogled pri g. Goležu. — Za UVI v Mariboru: Martin Pravdič s. r.

m. Hotel Hajbivdi danes sredo jutranji in večerni koncert. Izbran program. Četrtek 9. decembra ob 20. uri znani umetnik na citre Josip Omulec. 2544

Halo! KAVARNA EVROPA Halo! Vsak dan najzanimivejši spored. Plesne in kabaretno točke. Pomnožen orkester bo igral tudi na praznik v sredo popoldan od 16. ure naprej. Družabni ples. Solidna postrežba. Najboljša Bouvier vina.

### Narodno gledališče

#### REPERTOAR.

Torek, 7. decembra ob 20. uri »Ljubezen« ab. B. Gostovanje ge Wintrove, gg. Rogoza in Šesta.

Sreda, 8. decembra ob 15. uri »Pepelka« Otroška predstava. — Ob 20. uri »Peg« srček moj.

Četrtek, 9. decembra ob 20. uri »Pagliacci« in »Bastien im Bastienne« ab. A. Gostovanje članov ljubljanske opere ge Zaludove in g. Knittla.

»Ljubezen« s tremi ljubljanskimi gosti na mariborskem odru se ponovj v torek, 7. decembra. Ta igra je doživela pri premijeri tako velik uspeh, kakor že dolgo nobena drama v Mariboru. Gostujejo zopet ga Wintrova ter gg. Rogoz in Šest. Za mladino ter 16 letj neprimerno.

Premijera otroške predstave »Pepelka« na mariborskem odru. V sredo dne 8. dec. popoldne bo prva predstava za dedca in mladino »Pepelka«, bajka v šestih slikah. Je to ena najlepših in najprivlačnejših iger, ki bo nedvomno ugažala. Nastopajo poleg vsega dramskega ansambla škratje, bajne rože, sodeluje tudi godba itd. itd. Priporočamo predprodajo vstopnic.

Gostovanje prvakov ljubljanske opere v mariborskem gledališču bo v četrtek, dne 9. dec. v »Pagliacci«, kjer bosta nastopila odlični tenorist gosp. Zdenko Knittel in ga Zaludova prva dramatična pevka pri ljubljanski operi. To izredno zanimivo gostovanje najtopleje priporočamo. Imenovana umetnika imata kot pevca in igralca najboljši sloves.

Na praznik v sredo 8. dec. zvečer se ponovno, a obenem zadnjič vprizori zabavna angleška veseloigra »Peg, srček moj«.

### Kaj je s človeško duševnostjo?

V časopisu »Reclams Universum« z dne 3. junija t. l. je objavil znani nemški učenjak dr. Hans Driesch, častni rektor univerz v Hamburgu, Aberdeenu in Nandingu, zanimivo razmišljanje o današnjem stanju znanosti o človeški duši. Radi poljudnosti in zanimivosti njegovih izjav izvajam posnemamo iz članka sledeče misli:

Danes vse govori o »severnem tečaju« in zares: Noben človek ne more odoleti občudovanju tistih mož, ki so z svojo vztrajnostjo in pogumom premagali ta edinstveni kraj naše stare zemlje.

Kaj pa sedaj? Ali naj raziskujemo še druge kraje naše zemlje, kjer je raziskano vrlo malo — ali ponekod v notranjosti skoraj nič? Seveda bodo to storili, zakaj raziskovanje prirode ne pozna in ne sme poznati meje.

Ali razen prirode obstoje še drugi predmeti, ki so vredni proučevanja in raziskovanja. Mislim, da ima eden med njimi teoretičioo prav tak pomen kakor priroda, praktično pa brez dvoma še znatno večjega. Ta predmet smo mi sami po svoji duševni strani. Sigurno slonita sreča in blagostanje človeštva tudi

na spoznavanju prirode, v veliko večji meri pa slonita na tem, da človek pozna samega sebe, da ve, kakšno premoženje ima v sebi in da umeje zakone, po katerih se dajo te notranje sile vplivati tako v njem samem kakor pri njegovem bližnjem.

#### Človeška duša zopet »odkrita«.

Psihologija — tako se imenuje znanost o duševnem jedru človeka. Na vprašanje, kaj začeti sedaj, ko smo bili na severnem tečaju, bi jaz odgovoril: V prvi vrsti moramo kar najbolj poglobiti poznavanje psihologije v vseh smereh.

Sedanje stanje psihološke vede nam priča, da je mogoče globoko obogačenje znanja o človeški duševnosti. Vseposvods se nam kažejo pota k novim spoznanjem, deloma celo takim, ki jih nismo niti slutili!

Za nauk o takozvanem »normalnem« duševnem življenju se je nezasišano poglubil: Danes vemo, da je stari mehanistični nauk o združevanju (asociaciji) predstavil ni mogel pojasniti zavestnega življenja, dalje vemo, da obstoje v duševnem življenju sile, ki kažejo smoter in smotrenost, in kar je še važnejše, vemo, da je docela napačen priljubljeni stari nauk, ki je učil, da je zavest zgolj postranski produkt možganskega mehanizma. Da, danes lahko celo trdimo, da je bila duša kot duša, to se pravi kot posebno nematerielno bitje znova odkrita in tista »psihologija

brez duše«, na katero so bili prejšnje čase tako ponosni, je že definitivno premagana.

Vendar pa vse to ni poglavitna reč, zlasti ne v praktičnem oziru.

#### Sugestija in podzavest.

Izreden pomen, tako teoretičen kot praktičen, si je pridobil nauk o sugestiji in podzavesti. Že normalna psihologija je dokazala, da so mnogi duševni procesi nezavestnega značaja. Temu se je pridružil nauk, da se podzavest deli v razne dele in komplekse in da le ti, če jih slučajno ali namenoma odstranimo, zelo vplivajo na vedenje in življenje posameznega človeka. Freud nam je dokazal, kako škodljivi so za človeka taki podzavestni zaostanki in nas je učil, kako jih lahko s psihoanalizo odstranimo. Coue in Baudoin pa sta nas naučila, kako jih lahko tam, kjer so nam koristni in kjer jih želimo, docela zavestno ustvarimo.

Duševna rana, ki nam je zaostala v duši radi kakega strašnega strahu, ki nam ni ostal v zavestnem spominu, temveč je občutil globoko v podzavesti, lahko vse življenje zastruplja in muči nevtrastenika, ne da bi vedel zanjo: šele s psihoanalizo, ki je iznajdba naših dni, se lahko dožene in odstrani. Na drugi strani pa ima vsak v sebi moč, da lahko, če se drži predpisov Coueja, odstrani slabe navade, bojazen in še marsikaj drugega, da, celo telesne bolezenske znake. S pomočjo nove psihologije lahko človek stori svoje živ-

ljenje srečnejše in uspešnejše in lahko postane tudi нравno boljše.

#### Preobrazimo svojo notranjost.

Človek lahko zavestno jača svojo voljo, ne da bi jo bilo treba preveč napejati, kajti na novem nauku o sugestiji je najbolj čudno to, da ne zahteva od nas prizadevanja, da bi bilo drugače, marveč zgolj trdno vero in prepričanje, da bo boljše. Na ta način postala nova, čisto posebna vrsta zaupanja v svet in v samega sebe. Naši pedagogi, ki sploh preveč zanemarjajo uspehe nove psihologije, bi se morali veliko bolj zanimati zanjo. Kakor so nam dane prirodne moči, da jih izkoristimo za svojo blaginjo, tako so nam dane tudi povsem »realno« obstoječe duševne sile, ki lahko store svet boljše in srečnejše.

Seveda, sugestija je nevarno sredstvo, ki ga lahko zlorabijo tudi slabi in sebični ljudje. Zato je tem važnejše, da pride ta velika duševna sila v roke pravih pedagogov, ki so prežeti od resnične težnje, da vzgoje boljše, srečnejše ljudi. Reči moramo, da je v tem oziru Amerika daleč prekosila Evropo.

Ni treba izgubljeni veliko besed o tem, da je postala nova psihologija tako važna, da se tudi zgodovinski in socialni pojavi dajo pojasniti edino na podlagi psihologije, ali z drugimi besedami, da se morata tudi zgodovinar in sociolog zanimati v najširšem smislu za nauk o podzavesti.



# Čehoslovaki in naše ujedinjenje

Zanimal bo izvleček iz govora, ki ga je imel na proslavo obletnice ujedinjenja v Pragi češko-slov. poslanec dr. Anton Uhlir.

Mi, češkoslovaški narod, se pridružujemo iz celega srca proslavi dneva narodnega ujedinjenja Srbov Hrvatov i Slovencev. Ako naš je v preteklosti vezala skupna slovanska zavest v smislu narodnega sorodstva ter posebne kulturne samostojnosti proti germanskemu ali romunskemu narodnostnemu tipu, so usode in rezultati svetovne vojne naše slovansko bratstvo le pogloščili s še novimi čuti in mislimi. K spomenu na skupne boje za politično svobodo je pristopila še skupna skrb in delo za ohranitev državne samostojnosti in njeno trajno varnost. Smo s Kraljevino S. H. in Sl. v obrambnem društvu Male antante na straži mirovnih dogodkov in nove mednarodne konvencije utrjujejo prijateljske odnose naših dveh držav. Potovanje 70-letnih članov čl. parlamenta v Beograd, Skoplje, Zagreb, Split in Ljubljano v dneh od 2. do 12. oktobra t. l. je prepričalo našo politično javnost, da ravno srbski, hrvatski in slovenski narod hrepeni po našem narodu s takimi čuti vernosti in udanosti, da je združen naših dveh držav več nego diplomatično izražena alijanca. Češkoslovaški narod tvori s srbsko-hrvatskim-slovenskim narodom pristrano bratsko zvezo in samo potrebuje, da sedaj programsko in z navdušenjem sodelujemo na kulturni in gospodarski vzajemnosti, kakor smo do sedaj skupno bojevali za svobodo in politično samostojnost.

Narodno ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev ni stvar slučajev ali momenta. Sami vemo, kako težak je problem češkoslovaškega ujedinjenja, in zato je naš smisel in naša simpatija za idejo narodnostnega in političnega ujedinjenja treh južnih vej slovanskega debela, izmed katerih je vsaka rastle pod drugačnimi razvojnimi pogoji, tem globlje in pristranejša. Motreč na proces narodnega edinstva bodisi češkoslovaškega, bodisi srbsko-hrvatsko-slovenskega z zgodovinskega in svetovnega stališča, smo prepričani, da je, preko vseh neprilic katere se nam zdijo mnogokrat tudi nepremagljive, in ki so bile s trajnim naporom za sporazum vendar premagane misel ujedinjenja slovanski narodov znamenje lepše bodočnosti evropskega dela sveta, kajti ono upravlja ceste k demokratični federaciji Evrope. Evropa in skoro ves svet je bil vržen v vojno, za katero zgodovina ljudstva ne pozna primere: to je bila vojna radi nesporazuma narodov in držav. Evropski in svetovni mir je podvržen medsebojnemu sporazumu narodov in držav. Ako se ravno slovanski narod sporazumeva in edinijo k pozitivnemu političnemu kulturnemu in gospodarskemu sodelovanju, je to dobra in poštena služba Evropi, svetu, humaniteti. Zato raj mi, češkoslovaški narod, pozdravljamo obletnico narodnega ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slov. ne samo s slovanskega stališča, ampak tudi

## Preokret svetovnega nazora.

Prehajam k zadnjemu in najvažnejšemu, kar ima doslej le teoretični značaj, k t. zv. parapsihologiji, t. j. v območje onih dejstev, ki jih ljudje še vedno tlačijo pod pojem »okultizem«. Da so se tudi tu razkrila nova, povsem nepričakovana dejstva in da se iz tega razvija nov svet, o tem ne dvomi nihče, kdor pozna veliko znanstveno literaturo o teh pojavih, ali ki je sam videl nekatere fenomene. Tako so danes docela znanstveno dognana važna dejstva iz telepatije, čitanja misli in gledanja v daljavo, ki dokazujejo, da moramo precej temeljito zavreči dosedanje nauke o zakonih človeške duševnosti, predvsem kajpa, nauk Büchnerjevega materializma.

V tem smislu stojimo pred popolnim preokretom našega svetovnega nazora, zakaj spoznali smo docela nove duševne moči. Ne gre za kako čisto filozofijo, ki bi zopet zidala gradove v oblakih, temveč gre za povsem zanesljiva in znanstveno vseskozi trdna dognanja. Nova psihologija je zopet sprožila stare probleme, ki so jih prinesle v človeško zgodovino razne religije in radi tega moramo sedaj, ko smo dosegli davno zaželjeni geografski cilj: severni tečaj, stremeti po odkritju in obvladaniu neskončnih neznanih pokrajin in tečajev v naši notranjosti ali z drugimi besedami, moramo poglobiti poznavanje človeške duše. (Priredil B.)

s stališča miru in demokracije vsega sveta.

Naši češkoslovaški državi je zelo ležeče na tem, da bi Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev bila država na znotraj in zunaj trdna, konsolidirana in močna. Recimo jasno, zakaj. Leta 1912 so se dvignile balkanske države proti Turčiji in so jo porazile. Srbi bi morali dobiti del Makedonije in severno Albanijo, Avstro-Ogrska se je proti temu postavila in Srbi so bili odrezani od morja. Leta 1913 je nastala iz sporovi glede Makedonije nova balkanska vojna. Srbija je zmagala, toda njena zmaga je Avstro-Ogrski izzvala prizadevanje ubiti rastočo slovansko državo. Sarajevski atentat dne 28. junija 1914, se je zdel monarhiji ugodna pretveza za uničenje Srbije in tako je prišlo do svetovne vojne. Danes ne existira več avstro-ogrška nevarnost, ampak se pojavljajo druge nevarnosti. Imamo živo zanimanje na tem, da bi srbo-hrvatsko-slovenska država bila močna, kajti v njeni moči je garancija ne-le balkanskega, ampak tudi evropskega miru. Srbija je bila nepremagljiva, in njena hrabrost je memento vsakemu, ki bi mir ogrožal.

Kraljevina SHS rada menja svoja bojna polja v polja dela. Kakor je na eni strani naša češkoslovaška država skupna v mislih z njenim južnim bratom glede energične obrane v slučaju nepriateljskega napada, tako je združena z njim tudi v volji skupnega dela na polju kulturne in gospodarske vzajemnosti. Naši stiki se proglašajo in utrjujejo. Verujemo da na čast in prospeh o-

# Kultura in umetnost

## Kulturno življenje na češkoslovaškem

Na češkoslovaških odrih je jesen vedno pozdravljena in pričakovana z veliko nestrpnostjo, to pa zlasti v Pragi in nič manj v drugih mestih kakor v Brnu, Bratislavi, Plznu itd. Češkoslovaško gledališče ima svoje tradicije, ono ima velike zasluge za kulturni preporod naroda, ker si je pridobilo široke ljudske mase vseh slojev. Že pred sto leti se je izvršil ta preporod. Od te dobe si je utrdilo svoj dober glas in je učilo i narod sam i dobro generacijo umetnikov, glumcev, režiserjev in dramatikov.

Letošnjo jesen je stopil na oder dr. Arnošt Dvořák z novo igro. Dvořák je začel pisati za oder že pred vojno ter si osvoil simpatije publike in priznanje kritiki s svojo zgodovinsko dramo »Kralj Vaclav«, ki se stalno uprizarja na čeških odrih. Po vojni je napisal med drugim tudi dramo »Husite« a z originalnim filozofom St. Klimom »Mateja poutivo« (Pošteni Matija), dramo bolj satiričnega nego veselega značaja »Pošteni Matija« je vzbudil mnogo vjaka in radi nje se je vršil hud boj med kritiki in publiko. Letos se je prvič vpriporila njegova »Lavica«, društvena igra, a obenem borba s kritiki, proti kateri je v svojem delu ofenzivno nastopil, kar je imelo za posledico, da so kritiki »Lavico« raztrgali.

Druga originalna letošnja novost so dela povojnega legionarskega književnika in dramatika Josipa Kopte »Najlepši čeyli na svetu«. Ta komad igrajo sedaj v Pragi v vinogradskem gledališču. Na Češkem se vodi boj strojne industrije proti staremu rokodelstvu, takorekoč posebjena borba čevljarjev proti modernemu tovarnarju Baťa, ki si je z ameriškansko organizacijo osvojil vse češke trge in prodril v široki svet. Iz tega miljeja je Koptova komedija, v kateri zmagaja ročno delo — individualno delo nad tovarniškimi proizvodi. Kritika jo je sprejela sicer povoljno, toda brez navdušenja.

Kakor vidimo v Koptovem delu vedno malega človeka, tako postavlja plodni češki pisatelj Frančišek Zavřel na pozornico vedno močnega človeka a lá Napoleon v politiki in družbi, v vojni itd. Tako v svoji novi komediji »Ded prot lastnj volji«, ki se ravnokar vpriizarja v Pragi. V tej igri je orisan tak tip.

Kulturni svet na Češkem pričakuje sedaj dve novi deli: »Stvarniki« od Čapka in »Grand Hotel Nevada« Frančiška Langra.

Svojo jesensko senzacijo ima tudi opera. Narodni Divadlo daje opero nemškega komponista Berga »Vojcek«. Že premijera je bila jako burna, del

publike je bil navdušen, drugi pa so zopet premijero izvižgali. Dnevno časopisje se je s tem okoristilo na političnem polju, deželni odbor pa je zabranil nadaljnje uprizoritve, čemur pa so se upre glasbene korporacije in skoro vsa kritika. Bergovo opero namerava dati tudi moravsko mesto Olomouc.

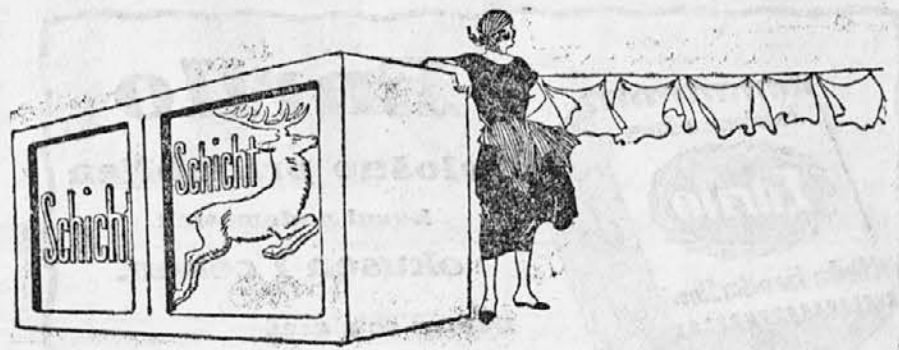
Ob obletnici narodnega ujedinjenja SHS pozdravljamo pristrano svoje slovanske brate. Ideja njihovega narodnega osvobojenja je tudi naša ideja; tem pristranejši je pozdrav, katerega jim pošljemo. Je to obenem pozdrav naše skupne bodočnosti.

x Grofica Marica. Gostovanje ge Poličeve. V soboto smo imeli priliko, videti na našem odru go Poličevo od ljubljanske opere. Podala je naslovno vlogo grofice Marice uprav dovršeno. Dominujoča oderska prikazen, do detajlov naštudiran in izdelan part, elegantna in temperamentna igra, lep glasovni material, vzorna kultura besede, izrazita mimika, vse to je v zvezi s krasno opremljenimi kostumi pomagalo ustvarjati kreacijo, ki je bila močno učinkujoča in je izzvala mnogo priznanja. S sugestivno svojo močjo je uplivala umetnica na ves potek prdestave; vsak se je potrudil, podati svoje najboljšje in zaznamovati moramo lepo uspel gledališki večer. Pač pa bi bil orkester lahko v spremljavi decentnejši. H. D.

— Novi mesečnik v Sloveniji. Na državni praznik je izšel v Dolnji Lendavi list za vzgojo in izobrazbo »Slovenska krajina«, ki izdaja Podmladek Rdečega križa v Dolnji Lendavi. »Slovenska krajina« ima pestro vsebino, povsem poučnega značaja in je pisana v narečju. Urednik g. Cepuder Leo seznanja ljudstvo, kateremu je v prvi vrsti namenjen, z zgodovino in lepoto ožje domovin prekmurskih Slovencev. Vsebuje pa »Krajina« tudi gospodarski in zabavni del. Ker je cena minimalna, namen pa vseskozi idealno naroden, je pričakovati, da bo naše ljudstvo pridno segalo po »Slovenski krajini«, ki jo izdaja gosp. Ludovik Peternel.

— Zvončкова 3. številka je ravnokar izšla in ima naslednje vsebino: E. Gangl: Materina povest o copatki, pesem; Jos. Vandot: Koclieva osveta, planinska pripovedka; Miroslav Kunčič: Jesenska žalost, pesem. Dr. Ivo Lah: Na kraljev dan, gledališka igra; Fr. Ločniškar: Kranj in cestar, povest; Lado Jerše: Pesem šegunke; Elvira Dolinar-Sittigova: Naša domovina, poučni spis; Kralj Aleksander I. podoba; Fran Ločniškar: Jesenska pesem; Pouk in zabava in kotiček gospoda Doropoljskega.

m Kupite knjige o Koroški! Pisarna Jugoslovenske Matice v Mariboru ima v zalogi knjige »Na Koroško« (cena 16 dinarjev) in »Koliko je Slovencev na Koroškem« (cena 7 Din), ki se dobe vsak dan ob uradnih urah od 17. do 19. ure v Slovenski ulici št. 2., prvo nadstropje.



Namakaj z „Žensko hvalo“ — peri z „Jelenjim milom“!  
To najbolj obvaruje perilo,  
ki se brez truda popolnoma očisti.

## SCHICHTOV NAČIN PRANJA

## Šah

Šahisti pozor! Mariborski šahovski klub priredi v dneh poleg kvalifikacijskega turnirja še kup-turnir, na katerega se vašijo vsi šahisti, člani ali nečlani, da preizkusijo svoje moči! Igralo se bo v več skupinah, kakor se je to nedavno vršilo na Dunaju in bi zmagalci dobili primerna darila. Taksa bo zelo nizka. Pozivamo torej, da se vsi zainteresenti v soboto, dne 11. t. m. popoldne ob 16. uri zberejo v »Veliki kavarni«, na prvi sestanek ozir na prvo kolo igre. — Šahovske deske (samo večje) prinesite s seboj! — Za tajnika: Iv. Favač.

Š Turnir v Meranu, 4. t. m. se je pričel v Meranu zanimiv šahovski turnir, katerega se udeležujejo: Przepiorka (Poljska), Calabdo (Italija), Alimoda (Italija), Colle (Belgija), Spielmann (Dunaj), Pataj (Madžarska), Yates (Angleška), Tartakower (Paris), Kostić (Jugoslavija), Sacconi (Italija), Roselli (Italija), Canal (Peru), Grünfeld (Avstrija), Gross (Švica).

## Kino

### KINO »DIANA« STUDENCI

Od srede, dne 8. decembra do vključno 10. decembra se bo predvajal film »RAZBOJNIKI IZ BRIDGEPORTA« in sicer: 1. epoha pod naslovom: »Gročca hiša«. Senzacionalen, avanturistično kriminalen filmski šlager v dveh epohah in 15. činih. V glavnih vlogah: Georg Larkin, Annie Luther in Ruth Diwier.

### GRAJSKI KINO

predvaja od ponedeljka 6. do četrtega 9. decembra

### »IRENE«

Krasna komedija v šestih činih. Film, ki ima revijo mode, plaščev, oblek, perila itd. v koloriranih naravnih barvah. Pozor! Pri tem filmu se vrši konkurenca za sprejem filmske igralka za Ameriko.

### APOLO KINO

predvaja od ponedeljka 6. do srede 8. decembra

### »VITEZ DIVJEGA ZAPADA«

Film največjih senzacij iz divjega zapada. Brez dvoma najboljši film te vrste. Vsebuje nečuvrvene jahalne senzacije, ki povzročajo mrzlico vsem gledalcem.

V prihodnjih dneh bo predvajal

### »ČLOVEKA Z ŽELEZNO ROKO«

film, ki mu moramo radi zgodovinsko poučnih momentov posvetiti nekoliko več pozornosti.

Po Götthejevi drami »Goetz vom Berlichingen« in novejših zgodovinskih motivih je berlinska »Ufa« družba izdelala kolosalno delo, ki nudi gledalcu mnogo več, kakor vsakdanji filmi. Film ki ne zadovoljuje zgolj oči, temveč nudi tudi užitek notranjosti — umu in srcu gledalca.

Götz von Berlichingen, vitez železnih pesti a mehkega dobrosrčnega značaja, prevzame v dobi pokvarjenosti in plemiške prevzetnosti težko nalogo pomagati kmetu do pravic, ki mu gredo.

Film nam nazorno prikazuje s kakimi težavami in trpljenjem se bori za pravice tlačanih. Delo je tako posrečeno, da se človek docela vživi v dobo, ko je pred 400 leti gospodaril v svojem gradu plemeniti Götz von Berlichingen.

Film je po dosedanjih svetovnih kritikah docela enakovreden »Nibelungom« kar nam jamči, da bo nudil res prvovrsten užitek.

»Človek z železno roko« se bo predvajal od 9.—12. t. m.





**Enrilo**  
Splošno priljubljen  
kavni nadomestek,  
okusen i cenen.  
Dobiva se v vseh  
dobro asortiranih  
kolonijalnih trgovinah.

**Iz življenja in sveta**

**Rockefellerjev sklad**

Malokateri podporni sklad je nudil toliko pomoči in storil toliko dobrega, kakor Rockefellerjev fond. Delil je podpore ne oziraje se na osebo, narodnost in politično prepričanje; pomagal je tam, kjer je bila potreba najnujnejša. Zanimivo mi zgoj dejstvo, da je Rockefeller — milijarder in veliki filantrop — nudil podpore v plemenite svrhe, temveč tudi način, kako se uporablja 200 milijonski dolarski fond. Denar, naložen v omenjenem fondu, se uporablja v najrazličnejše namene. Z njim se ustanovljajo bolnice, grade sanatoriji, učni zavodi in celo medicinske fakultete, n pr. v Pekingju. Geslo fonda je: služiti človeškemu zdravju.

Kako se fond upravlja in kakšni so njegovi uspehi, nam jasno predočuje zadnje poročilo za l. 1924-25. Poročilo obsega 60 strani s točnimi podatki o delovanju fonda v vseh delih sveta. Najbolj so se s pomočjo Rockefellerjevega sklada pobijale gliste; bolezni, ki je v zadnjem času bila velika nadloga centralne Amerike, Malajskih otokov, otokov Tihoga oceana in Španije. Zanimivo je na podlagi letnih poročil zasledovati uspehe, ki so bili doseženi v posameznih poslovnih dobah dobredelnega sklada. L. 1924 se je na ameriškem kontinentu zatirala ta nevarna bolezen v 19tih pokrajinah. L. 1925. pa se je število pokrajin, kjer je bila prejšnje leto pomoč neobhodno potrebna, zmanjšalo na 11. Največji uspehi pa so bili doseženi v pobijanju zlatenice. Še leta 1900 je bila vsa obala Srednje in Južne Amerike okužena z zlatenico, dočim je l. 1924. morila samo med prebivalstvom vzhodnega dela Brazilije vzdolž dolnjega toka reke Rio San Francisko, a l. 1925 se je omežila samo na dve mestji omenjenih pokrajin: v Pernambuku in Natal, kar je smatrati za uspeh kakršnega ni bilo mogoče pričakovati. Veliko pozornost se posveča tudi drugim tropskim boleznim, kakor malariji.

Rockefellerjev podporni sklad pa se ne bori proti boleznim samo praktično, temveč se trudi vzgajati dobre zdravničke in s podpiranjem higijskih zavodov, zatirati razne kužne bolezni.

V Srednji Evropi je Rockefellerjev fond podprl delo češkoslovaškega zdravstvenega ministrstva z vsoto 126.490 dolarjev. Organiziral je tudi v nekem kraju zatiranje glist. Svoje plemenito delo vrši fond tudi na Poljskem, kjer pobija razne nalezljive bolezni, podpira bolničarske kurze. l. 1925 pa je naklonil 83 tisoč dolarjev higijski šoli v Varšavi. V Jugoslaviji je higijski šoli v Zagrebu bilo naklonjenih 88.863 dolarjev in večji znesek za centralni epidemični zavod v Beogradu; omogoča tudi prirejanje bolničarskih izobraževalnih tečajev. V Romuniji, Bolgariji in na Madžarskem je naklonil večje vsote v svrhu razdelitve stipendij dijakom fizikom, kemikom in biologom.

Delo Rockefellerjevega fonda pa se predvsem osredotočuje na Kitajskem,

kjer je zgrajenih veliko število bolnic pod Rockefellerjevim imenom in ustanovljena medicinska fakulteta. Fond nudi čestokrat tudi individualno pomoč, na ta način, da pošilja v okužene kraje bolničarke, ki so se izobrazile s sredstvi iz fonda.

Izdatki Rockefellerjevega sklada za l. 1925. znašajo 9.113.730 dolarjev, poleg tega pa je bilo odobrenega 6 in pol milijonov dolarjev kredita. Fond je torej tekom enega leta izdal za zdravje vsega človeštva 16 milijonov dolarjev ali eno milijardo dinarjev. (Ceps).

**3 milijone vojaško organiziranih mož v Nemčiji**

Garda stare nemške reakcije še živi.

V pogajanjih med Nemčijo in Francijo je bilo ponovno sproženo vprašanje nemških vojaških organizacij. Nemške organizacije vojaškega značaja, ki so bodisi tajne bodisi javne pripadajo levo ali pa desnemu taboru naroda. V članku bomo razpravljali zgolj o nacionalističnih organizacijah oziroma o organizacijah nacionalne desnice, ki štejejo 2-3 milijone vojaško izurjenih članov. Delijo se na tri tabore:

1. Skrajni nacionalisti, takozvani völkische ali narodni socialisti, na čelu katerih sta Ludendorff in Hitler. Bivši vojščaki tega tabora so organizirani v »Frontbannu«, ki se je poprej imenoval »Völkischer Wehrbund« in v »Tannenbergbund«; dočim so bivši oficirji organizirani v »Deutsch-Völkischer-Officiersbundu«. Skupini Ludendorffa pripadajo tudi vojaške organizacije »Rossbach« in »Oberland«, ki sta znani radi političnih umorov, imenovanih »Femmemorde«. Njegovi skupini pripadata tudi organizaciji »Alt-Reichsflage« in »Wuherwolf«.

2. Zmernejši nacionalisti ali takozvani »Vaterländische«, oziroma »Deutsch-nationale«, ki so organizirani v raznih združenjih, katerih centrala se imenuje »Vereingigte Vaterländische Verbände«. Ta skupina je najmočnejša med vsemi nemškimi političnimi skupinami. Na čelu ima generala von der Goltza, »ej skupini pripadajo člani bivše brigade Eherharda, ki so sedaj organizirani v »Wiking bundu« in »Consulu«. Zmernejšim nacionalistom pripadajo tudi organizacije »Baltenkämpfer«, »Nationalverband Deutscher Officiere«, »Bismarck bund« razni »Rittervereine« in »Kyffhanserbund«.

3. skupini pripadata dve največji skupini: »Staalhelm« in »Jungdeutscher Orden«, dalje poldržavna organizacija tehnične samopomoči »Technische Not-hilfe« in »Deutscher Offiziersbund«. Te organizacije se ne vmešavajo toliko v politično življenje, temveč delujejo izključno v svrhu vojaške izobrazbe svojega članstva in za uspešen razvoj organizacij. Skupini Ludendorffa in von

Golza sta si močno prizadevali pridobiti jih zase. V nekaterih slučajih sodelujejo vse tri skupine, čestokrat pa tudi sporazumno z oficijelno Reichswehr. Te nemške organizacije so v tesnem kontaktu z avstrijskimi organizacijami, nekatere pa imajo o Avstriji celo podružnice.

**Vprašanje kratkih kril pred poljskim parlamentom**

Nedavno se je v varšavskem parlamentu resno debatiralo o šolski organizaciji v polski republiki. V debato je posegel sam ministrski predsednik Bartel, ki je dovolj abstraktno tolmačil poslanecem razmerje med strokovno in klasično šolo, kakor tudi druge probleme šolske organizacije na Poljskem.

Krščanski socialist prof. Kvistovski je prekinil debato in stavil več vprašanj prosvetnemu ministru in zahteval je med drugimi, da se prepovedo kratka krilca in kratki rokavi, ki jih nosijo dijakinje in učenke.

Ta moda, je grmel poslanec, ima strahovite posledice. Dijaki opazujejo ob priliki predavanj kolena sočenk in se že v zgodnji mladosti dražijo, kar znatno škoduje zdravju. Ministrski predsednik Bartel pa mu je odgovoril jako diplomatsko: Poslanec Kvistovski se je dotaknil vprašanja kratkih in dolgih kril in posledic, ki jih povzročajo. Prosim da me razrešite dolžnosti, govoriti o stvarih, ki jih ne razumem. To je nam-

**„ITO“ krema za zobe - najboljša**

reč stvar učiteljic, ravnateljcev in nadzornikov, ki morajo paziti na to, da ne bodo šole dajale povoda erotskim ekscitacijam. Sicer bi mi bilo jako težko urediti to stvar s kakim ukazom.

Pravim, da je to stvar fakta. Vprašanje kril je torej bilo zaenkrat srečno odpravljeno z dnevnega reda, verdar obstoja še vedno nevarnost, da bodo morala dekletca nositi, ako uspe kakemu pretiranemu moralistu, zdravju škodljive dolge rokave in dolga krila.

**Sport**

m Miklavžev večer TSK Merkurja. Nocoj se vrši pri Gambriju Miklavžev večer TSK Merkurja. Člani, kakor tudi prijatelji kluba se vabijo, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

: ISSK Maribor — plesni tečaj. ISSK Maribor prireja vsak ponedeljek in vsako sredo od 20.—22. ure plesne vaje. — Članom, kakor tudi prijateljem kluba sporočamo, da se lahko naknadno vpišujejo v mali dvorani Narodnega doma pred vsako plesno vajo.

: ISSK Maribor — upravni odbor. Sedaj upravnega odbora ISSK Maribora se vrši v četrtek dne 9. t. m. ob 20. uri v »Vinskem hramu« v Vetrinjski ulici. — Tajnik.

: ISSK Maribor — nogometni odsek. Sestanek vseh nogometištev se vrši v petek dne 10. t. m. ob pol 20. uri zvečer v Narodnem domu. Udeležba obvezna. Načelnik.

**ZASTONJI!** dobite eno voleno ruto pri nakupu za Din 100.— vrednosti blaga pri J. TRPIN, Maribor. Glavni trg 17. 2543

**Leno stanovanje** 2 sobi, kuhinja s pritlikinami v Samostanski ulici se takoj menja z enakim stanovanjem v bližini Grajskega kina. Naslov v upravi. 2546

**Malo posestvo** v bližini Maribora približno 2 orala zemlje, 600 stanovanje najmanj tri sobe z gospodarskimi posodami se vzame v najem. Ponudbe pod »Stalno 100« na upravo. 2542

**Za prvovrstno** elektr. blago se spre me zgovorne, spo-obne prov. potnike za celo Slovenijo. Ponudbe pod »Potrebni kapital 450« na upravo lista. 2541

**POZOR!** Brivski salon PIRC Gregorčičeva ulica 11. Že tri leta je preteklo, kar se je izkazal najbolj človek ljubem da striže laso samo za 4 Din brije samo za 2 Din. Zato pa vsi v svetovnoznano brivnico. Se priporoča Pro. 2548

**S 30 000 Din** sem pripravljeno sodelovati kot družabnik pri solidnem trgovcu, nairaie špiceristu v Mariboru ali bližnji okolici. V družbi resnega pomočnika (pomočnice) ki razpolaga z enakim neskrom in ve za pri meren lokal, bi p išel tudi na novo. Ponudbe na Ivo Borč, Ljubljana (poštino ležete). 2550

**Otroški voziček** skoraj nov, se poceni prod. Vprašati v upravi lista. 2540

**SIVILJA** za obleke, plašče. Pride na dom. Naslov v upravi lista. 2545

**Hijijenična brivnica** se vsem slojem priporoča. Postrežba čista in prvovrstna. Dijaki imajo izvezni sobote in dneva pred praznikom popust. Vekoslav Gjurlin, Jurčičeva ulica 9. 2336

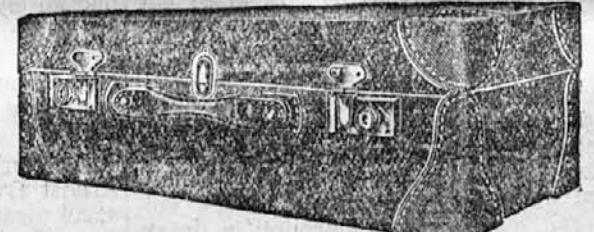
**Bučno olje** najboljšo in orisno priporoča g. trgovcem tovarna bučnega olja J. Hochmüller v Mariboru pri starem mostu, južni breg Drave — Zamenjava bučnih koščic za bučao olje. 1456

**Uradništvo** nai se poslužiti cenajšega britlja v brivnici Frana Novak Alekandrova cesta štev. 22. Poskusite in prepričani boste! 2409-5

**Ceno se prodaja** več zimskih starih otroških oblek in druge stvari. Pobrežka cesta 15/II, levo. 2549

**Ne pozabi naročnino!**

**To je tisto**



da so kovčeki, spisne in toaletne torbice, denarnice, listnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše itd. najprimernejša Božična darila! Vse to se dobi v vsaki velikosti in veliki izberi najceneje pri 2504

Iv. Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13

**SALAMA**  
prvovrstna,  
novo popolnoma sveže blago se  
**DOBIVA POVSOD**  
Prva hrvska tvornica salame, sušena mesa i masti  
**M. Gavrilović-a sinovi d. d.**  
Petrijna.  
Glavno zastopstvo: Franc Rainer, Maribor, Koroška cesta 17. 2382

**Poizkusite zopet**

**Robausov „Suhor“**

in prepričali se boste, da je njega kakovost najboljša. Zahtevajte povsod le Robausov „Suhor“